

16. Abiit autem qui quinque talenta accepérat, et operatus est in eis, et lucratus est ali⁹ quinque.

17. Similiter et qui duo accepérat, lucratus est alia duo.

18. Qui autem unum accepérat, abiens fodi in terram, et abscondit pecuniam domini sui.

19. Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum, et posuit rationem cum eis.

20. Et accedens qui quinque talenta accepérat, obtulit alia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum.

21. Ait illi dominus ejus: Euge, serve bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituum: intra in gaudium domini tui.

22. Accessit autem et qui duo talenta accepérat, et ait: Domine, duo talenta tradidisti mihi, ecce alia duo lucratus sum.

23. Ait ille dominus ejus: Euge, serve bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituum: intra in gaudium domini tui.

24. Accedens autem et qui unum talentum accepérat, ait: Domine, scio quia homo durus es, metis ubi non seminas, et congregas ubi non sparsisti:

25. Et timens abiit, et abseundi talentum tuum in terra: ecce habet quod tuum est.

26. Respondens autem dominus ejus, dixit ei: Serve male et piger, sciebas quia meo ubi non semino, et congregate ubi non sparsis:

27. Oportuit ergo te committere pecuniam meam nullaribus, et veniam ego recipissim utique quod meum est cum usura.

28. Tollite itaque ab eo talentum, et date ei qui habet decem talenta.

29. Omnes enim habentib⁹ dabuntur, et abundabit⁹ ei autem qui non habet, et quod videatur habere, auferetur ab eo.

30. Et inutilem servum ejicite in tenebras exteriores: illuc erit flatus, et stridor dentum.

31. Cum autem venerit Filius hominis in maiestate sua, et omnes angeli cum eo, tunc sedebit super sedem majestatis sue.

32. Et congregabuntur ante eum omnes gentes, et separabit⁹ eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab haedi⁹:

33. Et statuet oves quidem a dextris suis, haedos autem a sinistris.

34. Tunc dicit Rex his qui a dextris ejus erunt: Venite, benedici Patris mei, possidete parvum vobis regnum a constituzione mundi.

35. Esurivi enim, et dedidist⁹ mihi manducare: siti⁹, et dedidist⁹ mihi bibere: hospes eram, et collegistis me:

36. Nudus, et cooperiustis me: infirmus, et visitastis me: in carcere eram, et venistis ad me.

37. Tunc respondebunt ei iusti, dicentes: Domine, quando vidimus te esurientem, et pavimus te: sitiēt⁹, et dedidimus tibi potum?

38. Quando autem te vidimus hospitem, et collegimus te: aut in domum, et cooperiūmus te?

39. Aut quando te vidimus infirmum, aut in carcere, et venimus ad te?

40. Et respondens Rex, dicit illis: Amen dico vobis, quandiu fecisti⁹ uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

41. Tunc dicet et his qui a sinistra erunt: Discedite a me, male-dici, in ignem aeternum, qui paratus est diabolus et angelis ejus.
42. Esecuri enim, et non dedidisti mihi manducare: sitivi, et non de-distis mihi potum.
43. Hospe eram, et non collegistis me: nudus, et non cooperistis me: infirmus, et in carcere, et non visitastis me.
44. Tunc respondebunt ei et ipsi, dicentes: Domine, quando te vi-dimus esurientem, aut sitiensem, aut hospitem, aut nudum, aut infir-mum, aut in carcere, et non ministravimus tibi?
45. Tunc respondebit illis, dicens: Amen dico vobis, quamdiu non fecistis uni de minoribus his, nec mihi fecistis.
46. Et ibunt hi in supplicium aeternum, justi autem in vitam aeter-nam.

SEXTA PARTE.

QUE CONTIENE LO SUCEDIDO EN TIEMPO DE LA CUARTA PASCUA
CELEBRADA POR JESUCRISTO DESPUES DE SU BAUTISMO, Y DE
ALLI HASTA SU MUERTE.

CAPITULO PRIMERO

Conspiración de los Judíos, y convenio de Júdas.

S. Mateo, XXVI. 1-16.	S. Marcos, XIV. 1-11.	S. Lucas, XXII. 1-6.
1. Et factum est, cum consummasset Jesus sermones hos omnes, dixit discipulis suis:	1. ERAT autem Pascha et Azyma post biendum, item dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha.	1. APPROPINQUABAT autem quarebarunt summi sacerdotes et scribæ, quando Modo Jesus in eum dolo tenerent, et occiderent.
2. Scitis quia post biendum Pascha fit, et Filius hominis tradetur ut crucifigatur.	2. Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.	2. Et quarebarunt principes sacerdotum et scribæ, quod modo Jesus interfererent: timebant verò plebem.
3. Tunc congregati sunt principes sacerdotum (1), et seniores populi, in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Caiphas:		
4. Et consilium fecerunt ut Jesus dolo tenerent, et occiderent.		
5. Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.		

CLXXXIII.
Conspiratio
Judaeorum
adversus Je-
sus. Pactum
Judae.

(1) En el griego se halla la expresión *et scribæ*, tanto en S. Mateo, como en los otros dos evangeliistas.
(2) S. Mateo y S. Marcos recuerdan, souf, lo que sucedió algunos días ántes.

14. Tunc abiit unus de duodecim, qui dicebatur Judas Iscariotus, ad priores sacerdotum, ut proderet eum illis.

15. Et ait illis: Quid vultis mihi dare, et ego vobis sum, et promiserunt vobis eum tradam? At ei pecuniam se datus, illi constituerunt ei triplex quinmodum, quinadmodum illum opportune traderet.

16. Et exinde quarebat opportunitatem, ut eum traderet.

cuando María ungíó los pies de Jesús en casa de Simón fariseo. Allí Judas murmuró aquella acción, y los dos evangelistas traen este hecho como conexo con el designio que formó de entregar a su maestro.

CAPITULO II.

Jesús celebra con sus discípulos la cena pascual, y anuncia la traición de Judas.

*CLXXXIV.
et CLXXXV.
Paschalis
coena Chri-
sti cum dis-
cipulis suis. Ju-
das perdidis
prædicta.
Die quinta
hebdomadis.

S. Mateo, XXVI, 17.25. S. Marcos, XIV, 12.21. S. Lucas, XXII, 7-18.

17. PRIMA autem die 12. Er primo die Azy. 7. VENIT autem dies Azymorum accesserunt morum, quando pascha Azymorum, in qua ne-
discipuli ad Jesum, di-immolabat, dicuntur eis: Ubi vis paremus discipuli: Quo vis camus, tibi comedere pascha? et paremus tibi, ut man-
tibi comedere pascha? et paremus tibi, ut man-
tibi comedere pascha?

18. At Jesus dixit: Isteducus pascha? in civitate ac quendam, 13. Et mittit duos ex-
eunte et dicit eis: Magister di-discipulis suis, et dicit
eis: Tempus meum pro-œsis. Ita in civitate, cibis paremus?

19. Et fecerunt disci- 14. Et quoquecumque in-
puli sicut constituti illi troterit, dicite domino
Jesus, et paraverunt domus, quia Magister di-
pascha. cit: Ubi est refectio mea?

20. Vespere autem fa- 15. Et ipse vobis de-
usto, discubebat cum his meis manducemus
duodecim discipulis suis.

Continúa mas adelante.

(*) Al fin de la parte precedente inclui en la Armonía los párrafos CLXXXIII, CLXXXIV y CLXXXV; mas considerando después que así se interrumpía la narración de la pasión, que comienza en el CLXXXIII, me determiné a ponerlos al principio de esta última parte, que siendo antes la quinta en la Armonía, es ahora la sexta, porque me pareció mejor formar dos partes, a saber, cuarta y quinta de las dos secciones en que estaba dividida la cuarta.

CONCORDANCIA

S. Marcos, XIV.

10. Et Judas Iscariotus ad summos sacerdotes, ut proderet eum illis.

11. Qui audientes ga- 4. Et abiit, et locutus est cum principibus sa-
cerdotum, et magistris, quemadmodum il-
lum traheret eis.

5. Et gavisi sunt, et pacti sunt pecuniam illi dare.

6. Et spopondit: et quae-
rebat opportunitatem, ut traheret illum sine tur-
bis.

Continúa mas adelante.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Marcos, XIV.

16. Et abiuerunt discipuli ejus, et venerunt in civitatem, et invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt pascha.

17. Vespere autem facta, venit cum duodecim.

18. Dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei.

19. Et accepto calice, gratias egit, et dixit: Accipite, et dividite inter vos:

20. Dico enim vobis, quod non bibam de generatione vestra, donec regnum Dei veniat (1).

Continúa en el capítulo IV.

S. Mateo, XXVI.

21. Et edentibus illis dixit: A- 18. Et discubentibus eis, et manducantibus, ait Jesus: Amen dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum.

22. Et contristati valde, coope- 19. At illi cooperuntur contristari, et dicere ei singulatum: Numquid ego?

23. At ipse respondens, ait: Qui intingit mecum manum in paropside, qui intingit mecum manum in catino.

24. Filius quidem hominis vadit, 21. Et Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de eo: vae au-
tem homini illi, per quem Filius hominis tradetur: bonus erat ei, si non fuisse homo ille.

25. Respondens autem Judas, qui tradidit eum, dixit: Numquid ego sum, Rabbi? Ait illi: Tu dixisti (2).

Continúa en el capítulo IV.

(1) Mr. Toynard pone en este fragmento de S. Lucas, xxxi, 15-18, después del texto de S. Juan, xiii, 1-2. Arnoldo le coloca ántes, y me parece que entiéndose que más conexo.

(2) Mr. Arnoldo coloca estos dos textos después de la institución de la cena eucarística; a lo que siguió la predicción de la traición de Judas, según refieren S. Lucas y S. Juan. Mr. Toynard conservando el orden de S. Mateo y S. Marcos, supone que Jesús habló dos veces de aquella traición.

CAPITULO III.

Jesus lava los pies a sus apóstoles.

S. Juan, XIII, 1-15.

1. ANTE diem festum Paschæ, sciens Jesus quia venit hora ejus, ut transeat de mundo ad Patrem: cum dilexisset suos qui erant in mun-
do, in finem dilexit eos.

CLXXXVI.
Pedes dissi-
polorum la-
vat Christus.

2. Et coena facta, cum diabolus jam misisset in cor, ut traderet eum Iudas Simonis Iscariotae (1);
 3. Sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exiuit, et ad Deum vadit:
 4. Surgit a coena, et ponit vestimenta sua: et cum accepisset linteum, praecinxit se.
 5. Deinde mitxit aquam in pelvum, et coepit lavare pedes discipulorum, et extergere linteum quo erat praecinctus.
 6. Venit ergo ad Simonem Petrum. Et dicit ei Petrus: Domine, tu mihi lavas pedes?
 7. Respondit Jesus, et dixit ei: Quod ego facio tu nescis modo, scies autem postea.
 8. Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in aeternum. Respondit ei Jesus: Si non lavero te, non habebis partem mecum.
 9. Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantum pedes meos, sed et manus, et caput.
 10. Dicit ei Jesus: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus: et vos mundi estis, sed non omnes.
 11. Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum: propterea dixit: Non estis mundi omnes.
 12. Postquam ergo lavit pedes eorum, et accepit vestimenta sua: cum recubuerisset iterum, dixi eis: Scitis quid fecerit vobis?
 13. Vos vocatis me, Magister et Domine, et bene dicitis: sum enim.
 14. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dominus et Magister: et vos debet alterius lavare pedes.
 15. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum feci vobis, ita et vos faciatis.

Continua en el capitulo V.

(1) Segun el griego, in cor Iudee Simonis Iscariotae, ut traderet eum, que es el sentido del texto.

CAPITULO IV.
Institucion de la cena eucaristica.

CXXXVII. S. Mateo, XXVI. 26.-29. S. Marcos, XIV. 22.-25. S. Lucas, XXII. 19 y 20.
 Coeuse eu-
charisticas
instituio-

26. CORONANTIBUS au-
tem eis, accepit Jesus pa-
nem, et benedixit, ac fre-
nit, et benedicens fre-
nit, dedit discipulis, et dedit eis, dicens: Hoc est
corpus meum, quod pro
suis, et ait: Accipite, et
comedite: hoc est cor-
pus meum. In eam commemora-
tione.

23. Et accepto calice, nem.
gratias agens dedit eis: et 20. Similiter et cali-
cem, gratias egit, et de-
dit eis, dicens: Bibite ex
hoc omnes.

27. Et accipiens cali-
cem, gratias egit, et de-
dit eis, dicens: Bibite ex
hoc omnes.

28. Hic est enim san-
guis meus novi testamen-
ti, qui pro multis effun-
detur in remissionem
peccatorum.

29. Amen dico vobis, Continua en el capitulo
siguiente.

30. Cum genuinore vitis, usque-

CONCORDANCIA

S. Juan, XIII.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVI.

S. Marcos, XIV.

6.^a parte.
Cap. iv. y v.

29. Dico autem vobis, non bibam in diem illum, cum illud bibam no-

modo de hoc genuinore vitis, usquecum in regno regno Dei (1).

cum novum in regno Patris mei (4).

Continua al fin del capitulo VII.

(1) S. Iudas tra una proposicion semejante profunda antes de la institucion de la eucaristia, con motivo de la cena pascual; por cuya razon Mr. Arnoldo cree que en aquel lugar se debian colocar los tres textos. Pero Mr. Toyndard conservando el orden de ellos, supone que se han repetido dos veces. En efecto, hay ejemplos de repeticiones iguales a esta, siendo uno de ellos la que se halla en el mismo discurso de Jesus despues de la cena, referido a S. Juan; donde consta que habiendo dicho el Señor en el V 18 del cap. xvi: *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam; despues en el V 23 del cap. xvi repito: Si quid pe- tieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.*

CAPITULO V.

Segunda prediccion de la traicion de Iudas.

S. Juan, XIII. 16.-30.

16. AMEN, amen dico vobis: Non est servus maior domino suo, ne- que apostolus maior est eo qui misit illum.

17. Si haec scitis, beati eritis si feceritis ea.

18. Si non omnibus vobis dico, ego scio quos elegerim: sed ut admittatur Scriptura: Qui mandat mecum panem, levabit contra me calefa-

neum suum.

19. Anodo dico vobis, priusquam fiat, ut cum factum fuerit, creda-
tis quia ego sum.

20. Amen, amen dico vobis: Qui accipit, si quem misero, me accipit:
qui autem me accipit, accipit eum qui me misit.

S. Lucas, XXII. 21-23.

21. Verumtamen ecce manus tra-
dantis me, mecum est in mensa.

22. Et quidam Filius hominis, se-
cundum quod definitum est, vadit:
verumtamen vos homini illi per quem
tradetur.

23. Et ipsi cooperant querere in-
te, se quis esset ex eis, qui hoc fa-
cturus esset.

Continua en el capitulo siguiente.

24. Innuia ergo huic Simon Pe-
trus, et dixit ei: Quis est de quo di-
cit?

25. Itaque cum recubuerisset ille supra pectus Jesu, dicit ei: Domine,
quis est?

26. Respondit Jesus: Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et
cum intinxisset panem, dedit Iudeo Simonis Iscariotae.

27. Et post bucellam, introivit in eum Satanas. Et dixit ei Jesus:
Quod facis, fac citius.

S. Lucas, XXII. 24-26.

28. Hoc autem nemo scivit discubendum ad quid dixerit ei.

29. Quidam enim putabant, quia loculos habebat Iudas, quod dixi-
set ei Jesus. Emo ea quae opus sunt nobis ad diem festum: aut egenis
ut aliquid daret.

30. Cum ergo accepisset ille bucellam, exiuit continuo. Erat autem nox.

CXXXVIII.
Iudas per-
dia. Herum
praeclara.
Procloris
egressus.
Psal. xl. 10.

CAPITULO VI.

Discurso de Jesus despues de la cena, y su prediccion sobre la caida de S. Pedro.

S. Juan, XIII. 31. y siguientes.

CLXXXIX
et CXC.
Sermon Chri-
sti post coe-
nam Lapsus
Petri predi-
ctus.

31. Cum ergo exisset, dixit Jesus: Num clarificatus est Filius hominis, et Deus clarificatus est in eo.
 32. Si Deus clarificatus est in eo, et Deus clarificabit eum in sometendo, et continuo clarificabit eum.
Continua adelante.
 S. Lucas, XXII. 24.-32.
 24. Facta est autem et contentio inter eos, quis corum videretur esse major.
 25. Dixit autem eis: Reges gentium dominantur eorum, et qui potestatem habent super eos, benefici vocantur.
 26. Vos autem non sic: sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor: et qui predecessor est, sicut minister.
 27. Nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat.
 28. Vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis:
 29. Et ego dispono vobis sicut dispositus mihi Pater meus regnum,
 30. Ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo, et sedentis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel.
 31. Aut iterum Dominus: Simon, Simon, ecce Satan aspettivit vos, ut cibararet sicut triticum:
 32. Ego autem rogavi pro te, ut non deficit fides tua: et tu aliquando conversus confirma fratres tuos.

Sigue adelante.

S. Juan, XXIII.

33. Filiioli, adhuc modicum vobisecum sum. Quaeretis me; et sicut dixi Iudeis, Quo ego vado, vos non potestis venire: et vobis deo modo.
 34. Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, sicut dilexi vos, ut et vos diligatis invicem.
 35. In hoc cognoscet omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.
 36. Dicit ei Simon Petrus: Domine, quo vadis? Respondit Jesus: Quo ego vado, non potes me modo sequi: sequeris autem postea.

S. Lucas, XXII.

S. Juan, XXIII.

33. Qui dixit ei: Domine, tecum 37. Dicit ei Petrus: Quare non paratus sum, et in carcere et in possum te sequi modo? animam meam mortem ire. pro te ponam.
 34. At ille dixit: Dico tibi, Pe- 38. Respondit ei Jesus: Animam tre, non cantabit hodie gallus, donec tuam pro me pones! Amen, amen di- ter abnegas nosse me.
 35. Et dixit eis: Quando misi vos sine sacculo, et pera, et calceamentis, Continua en el capitulo siguiente.

S. Lucas, XXII.

36. At illi dixerunt: Nihil. ^{Lxx}Illi ergo eis: Sed nunc qui habet sac- cum, tollat, similliter et peram: et qui non habet, vendat tunicam suam, et emat gladium.

37. Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc quod scriptum est, oportet

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Lucas, XXII.

impleri in me: Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea quae sunt de me, finem habent.

38. At illi dixerunt: Domine, ecce duo gladii hic. At ille dixit eis: Satis est.

Continua al fin del capitulo siguiente.

CAPITULO VII.

Continuacion del discurso. Jesus va al monte de las Olivas.

S. Juan, XIV. 1. y siguientes.

1. Non turbetur cor vestrum: creditis in Deum, et in me credite.
 2. In domo Patris mei mansiones multae sunt: si quo minus, dixissem vobis: Quia vado parare vobis locum.
 3. Et si abiros, et praeparavero vobis locum, iterum venio, et accipiam vos ad meipsum, ut ubi sum ego, et vos sitis.
 4. Et quo ego vado scitis, et viam scitis.
 5. Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo vadis, et quomodo possimus viam scire?
 6. Dicit ei Jesus: Ego sum via, et veritas et vita: nemo venit ad Patrem, nisi per me.
 7. Si cognovissetis me, et Patrem meum utique cognovissetis: et amo-
do cognoscetis eum, et vidistis eum.
 8. Dicit ei Phillipus: Domine, ostende nobis Patrem, et sufficiet nobis.
 9. Dicit ei Jesus: Tanto tempore vobissem sum, et non cognovistis me? Phillipus, qui videt me, videt et Patrem. Quomodo tu dicas: Ostende nobis Patrem?
 10. Non creditis quia ego in Patre, et Pater in me est? Verba quae ego loquor vobis, a meipso non loquor. Pater autem in me manens, ipse fact operas.

11. Non creditis quia ego in Patre, et Pater in me est? Alioquin propter operas ipsa credite.
 12. Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quae ego facio, et ipse faciet, et majora horum faciet: quia ego ad Patrem vado.

13. Et quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam: ut glorificetur Pater in Filio.
 14. Si quid petieritis me (1) in nomine meo, hoc faciam.
 15. Si diligitis me, mandata mea servate.

16. Et ego rogaro Patrem, et alium Paracletem dabit vobis, ut maneat vobisicum in aeternum,
 17. Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non vi- det eum, nec scit eum: vos autem cognoscetis eum, quia apud vos manebit, et in vobis erit.

18. Non reliquiam vos orphanos, veniam ad vos.
 19. Adhuc modicum, et mundus me jam non videt: vos autem vi- detis me, quia ego vivo, et vos vivetis.
 20. In illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis.

21. Qui habet mandata mea, et servat ea, ille est qui diligit me;

(1) Este pronombre *me* no está en el griego.

CXCI et
CXCII.
Alteras para
sermones
Christi post
coenam.
Christus in
monte Oli-
varum exit.

qui autem diligit me, diligetur a Patre meo: et ego diligam eum, et manifestabo ei meipsum.

22. Dicit ei Judas, non ille Iscariotes: Domine, quid factum est, quia manifestatus es nobis te ipsum, et non mundo?

23. Respondit Jesus, et dixit ei: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diligit eum, et ad eum venies, et mansio nem apud eum faciemus.

24. Qui non diligit me, sermones meos non servat: et sermonem (1) quem audistis, non est meus, sed ejus qui misit me, Patris.

25. Haec locutus sum vobis, apud vos manens.

26. Paracletus autem Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggesteret vobis omnia quaecumque dixerit vobis.

27. Pacem reliquo vobis: pacem meam do vobis, non quomodo mundus dat, ego do vobis: non turbetur cor vestrum, neque formidet.

28. Audistis quia ego dixi vobis: Vado, et venio ad vos. Si diligereis me, gaudebetis utique, quia vado ad Patrem: quia Pater maior me est.

29. Et nunc dixi vobis priusquam fiat, ut cum factum fuerit, creditatis.

30. Jam non multa loquar vobis: venit enim princeps mundi hujus, et in me non habet quidquam:

31. Sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Surgite, eamus hinc.

Continúa en el capítulo siguiente.

S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV. S. Lucas, XXII.

30. Et hymno dicto, e. 26. Et hymno dicto, e. 39. Et egressus ibat se xierunt in montem Oli xierunt in montem Oli cundum consuetudinem veti (2). varum (2).

Continúa en el capítulo IX.

XI.

(1) El griego dice, *et sermo*, conforme con el sentido del texto.

(2) Mr. Arnold coloca el V 30. de S. Mateo y el 26 de S. Marcos mas arriba, despues del 32 del cap. xii. de S. Juan; y pone el 36 de S. Lucas adelante con el V 1 del cap. xvin. de S. Juan. Pero el paralelo de estos tres textos entre si, y con el V 31 del cap. xiv. de S. Juan hace que aqui se reúnan.

CAPITULO VIII.

Continúa el discurso de Jesus despues de la cena, y en el recomienda la perseverancia en la fe y en la caridad.

S. Juan, XV. 1. y siguientes.

1. Ego sum vitis vera, et Pater meus agricola est.

2. Omnes palmitem in me non ferent fructum, tollet enim, et omnem qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat.

3. Jam vos mundi estis, propter sermonem quem locutus sum vobis.

4. Manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semetipso, nisi manserit in vite, sic nec vos, nisi in me manseritis.

CXCH.
CXCIV.
Tertia pars
sermonis
Christi post
coenam per-
severantiam
in fide et in
charitate
commendat.

5. Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere.

6. Si quis in me non manserit, mittetur fructus sicut palmes, et arcescit, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardent.

7. Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petatis, et fieri vobis.

8. In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli.

9. Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos: manete in dilectione mea.

10. Si praecepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, si cut et ego Patris mei praecepta servavi, et maneo in ejus dilectione.

11. Haec locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum implatur.

12. Hoc est praeceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.

13. Majorum hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.

14. Vos amici mei estis, si feceritis quae ego praecepio vobis.

15. Jam non dicam vos servos, quia servus nescit quid faciat dominus ejus: vos autem dixi amicos, quia omnia quaecumque audivis a Patre meo, nota feci vobis.

16. Non vos me elegistis, sed ego elegi vos: et posui vos ut eatis, et fructum afferatis, et fructus vester maneat: ut quodcumque pertinerit Patrem in nomine meo, det vobis.

17. Hace mando vobis, ut diligatis invicem.

18. Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit.

19. Si de mundo fuissetis, mundus quod sum erat diligere: quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.

20. Memorate sermonis mei, quem ego dixi vobis: Non est servus major domino suo. Si me persecuti sunt, et vos persecutur: si sermonem meum servaverunt, et vestrum servabant.

21. Sed haec omnia facient vobis propter nomen meum, quia ne- scient cum qui misit me.

22. Si non venissem, et locutus fuisset em, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non haberent de peccato suo.

23. Qui me odit, et Patrem meum odit.

24. Si opera non fecissem in eis, quae nemo alias fecit, peccatum non haberent: nunc autem, et viderunt, et oderunt et me, et Patrem meum:

25. Sed ut adimplatur sermo qui in lege eorum scriptus est: Quia odio habuerunt me gratis.

26. Cum autem venerit Paracletus, quem ego mittam vobis a Patre, spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me.

27. Et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio tecum estis.

CAPITULO IX.

Continuacion del discurso de Jesus despues de la cena; y segunda prediccion de la caida de S. Pedro.

S. Juan, XVI. 1. y siguientes.

- CXCV.
CACLVI.**

 1. **H**ac locutus sum vobis, ut non scandalizemini.
 2. **A**bsque synagogas facient vos: sed venit hora ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequum se praestare Deo.
 3. **E**t haec facient vobis, quia non noverunt Patrem neque me.
 4. **S**ed haec locutus sum vobis, ut cum venerit hora, eorum remiscantur, quia ego dixi vobis.
 5. **H**aec autem vobis ab initio non dixi, quia vobissem eram; et nunc vado ad eum qui misit me, et nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis?
 6. **S**ed quia haec locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum.
 7. **S**ed ego veritatem dico vobis: expedite vobis ut ego vadam: si enim non abierto, Paracleto non veniet ad vos: si autem abierto, vadat eum ad vos.
 8. **E**t cum venerit ille, arguet mundum de peccato, et de justitia, et de iudicio.
 9. **D**e peccato quidem, quia non crediderunt in me:
 10. **D**e justitia vero, quia ad Patrem vado, et jam non videbitis me:
 11. **D**e iudicio autem, qui principes hujus mundi jam iudicatis est.
 12. **A**d huius multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo.
 13. **C**um venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem: non enim loquetur a semetipso: sed quaecumque audiet, loquetur, et quae ventura sunt annuntiabit vobis.
 14. **I**lle me clarificabit, quia de meo accipiet, et annuntiabit vobis.
 15. **O**mnia quaequamque habet Pater, mea sunt: propterea dixa: quia de meo accipiet, et annuntiabit vobis.
 16. **M**odicum, et jam non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem.
 17. **D**ixerunt ergo ex discipulis ejus ad invicem: Quid est hoc quod dicit nobis: Modicum, et non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me, et quia vado ad Patrem?
 18. **D**icebant ergo: Quid est hoc quo dicit: Modicum? nescimus quid loquitur.
 19. **C**ognovit autem Jesus, quia volebant eum interrogare, et dixit eis: De hoc queratis inter vos, quia dixi, Modicum, et non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me.
 20. **A**men, amen dico vobis, quia plorabitis et fletibitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.
 21. **M**ulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepererit puerum, jam non meminit pressurae propter gaudium, quia natus est homo in mundum.
 22. **E**t vos igitur, nunc quidem tristitiam habetis, iterum autem videbo vos, et gaudebit cor vestrum, et gaudium vestrum nemo tollerat a vobis.
 23. **E**t in illo die me non rogabitis quidquam. Amen, amen dico vobis, si quid peferitis Patrem in nomine meo, dabit vobis.

S. Juan, XVI.

24. Usque modo non poteris quidquam in nomine meo: petite et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum.

25. Haec in proverbiis locutus sum vobis. Venit hora cum jam non in proverbiis loquar vobis, sed palam de Patre annuntiabo vobis.

26. In illo die in nomine meo poteris: et non dico vobis, quia ego rogaro Patrem de vobis.

27. Ipsi enim Pater amat vos, quia vos me amastis, et credidistis quia ego a Deo exiui.

28. Exiui a Patre, et veni in mundum: iterum relinquo mundum, et vado ad Patrem.

29. Dicunt ei discipuli ejus: Ecce nunc palam loqueris, et proverbiu[m] nullum dicis.

30. Nunc scimus quia sis omnia, et non opus est tibi ut quis te interroget: in heo credimus, quia Deo existi.

31. Respondit ei Jesus: Modo creditis!

S. Mateo, XXVI. 31.-35.

31. Tunc dicit illis *S. Marcos, XIV. 27.-31.* *S. Juan, XVI.*
Jesus: Omnes vos scandalizabimini et jam venit, ut desperandum patiemini in me, in mea, in nocte ista: quia inquit unusquisque, in ista nocte scriptum est: *Percutiam propria, et me solum responsum est: Percutiam pastorem, et disperserunt linguis: et non sumus sicut pastor ives.*

32. Sed postquam autem surrexero, praecedam vos in Galileam.

33. Respondebat autem Petrus, ut illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te, sed confundite: ego vici mundum.

34. Ait illi Jesus: Amem dico tibi, quia tu suscipientur.

35. Ait illi Petrus: Etimam oportuerit me mori tecum, non te negabam. Similiter et omnes discipuli di- kerunt (1).

30. Et ait illi Jesus: *Continua en el capitulo*
Amen dico tibi, quia tu suscipientur.

31. At illo amplius loquebatur: *Et si oportuerit me simul commori di- bili, non te negabo.* Similiter autem et omnes dicebant (1).

(1) Mr. Arnoldo remitió la confirmación de S. Mateo y S. Marcos á los de S. Lucas y S. Juan, refiriéndose ántes en el punto vi, suponiendo que la caída de S. Pedro se anunció una sola vez. Mr. Taynard considera la orden del texto de los cuatro evangelistas, dice que fue profetizada por segunda vez, con motivo de la dispersión que Jesus anunció á sus discípulos segun S. Juan, la cual en opinión de Arnoldo se produjo dos veces, y en la de Taynard una sola.

6.^a parte.
Cap. x.

CAPITULO X.

Oracion de Jesus despues de la cena.

S. Juan, XVII. 1. y siguientes.

CXCVIII.
Oratio Chri-
sti post coe-
nam.

1. Hunc locutus est Jesus: et sublevatis oculis in caelum, dixit: Pater, venit hora: clarifica Filium tuum, ut Filius tuus clarificet te.
2. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne quod dedisti ei, det eis vita eterna.
3. Haec est autem vita eterna, ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti Iesum Christum.
4. Ego te clarificavi super terram: opus consummavi, quod dedisti mihi ut faciam.
5. Et nunc clarifica me tu, Pater, apud temetipsum, clarificate quam habui priusquam mundus esset apud te.
6. Manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erant, et mihi eos dedisti, et sermonem tuum servaverunt.
7. Nunc cognoverunt quia omnia quae dedisti mihi abs te sunt.
8. Quia verba quae dedisti mihi, dedi eis, et ipsi accepserunt, et cognoverunt vere quia a te exi, et crediderunt quia tu me misisti:
9. Ego pro eis rogo: non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt.
10. Et mea omnia tua sunt, et tua mea sunt, et clarificatus sum in eis.
11. Et iam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te venio. Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum sicut et nos.
12. Cum essem cum eis, ego servabam eos in nomine tuo: quos dedisti mihi, custodivi, et nemo ex eis periret, nisi filius perditionis, ut Scriptura implearetur.
13. Nunc autem ad te venio, et haec loquor in mundo, ut habeant gaudium meum impletum in semperitatis.
14. Ego dedi eis sermonem tuum, et mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo.
15. Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos malo.
16. De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo.
17. Sanctifica eos in veritate: sermo tuus veritas est.
18. Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum.
19. Et pro eis ego sanctifico meipsum, ut sint et ipsi sanctificati in veritate.
20. Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis qui creditur sunt per verbum eorum in me:
21. Ut omnes unum sint, sicut tu, Pater, in me, et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint: ut credat mundus, quia tu me misisti.
22. Et ego clarificare quam dedisti mihi, dedi eis, ut sint unum sicut et nos unum sumus.
23. Ego in eis, et tu in me, ut sint consummati in unum, et cognoscatur mundus quia tu me misisti, et dilexisti eos sicut et me dilexisti.
24. Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, et illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Juan, XVII.

6.^a parte.
Cap. x. y II.

25. Pater juste, mundus te non cognovit: ego autem te cognovi, et cognoverunt quia tu me misisti.
26. Et notum feci eis nomen tuum, et notum faciam, ut dilectio qua dilexisti me, in ipsis sit, et ego in ipsis.

CAPITULO XI.

Jesus en el huerto de Getsemani, su agonia, y sueño de sus discípulos.

S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV. S. Lucas, XXII. S. Juan, XVIII. 1.

36.-46. 32.-42. 40.-46.

36. TUNC venit 32. ET venient 40. ET cum per- 1. HAC cum Jesus cum illis in praedium cui venisset ad locum, dixisset Jesus, eu- Gethsemani, et di- ni: et ait disci- venisset ad locum, dixisset Jesus, e- pulum que dicitur nomen Gethsema- dixi illis: Orate, gressus est cum Gethsemani, et di- ni: et ait disci- ne intretis in ten- discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipse, et discipuli eius.

rem.

Continua en el capitulo siguiente.

37. Et assumptio Petro, S. Marcos, XIV.

et duobus filiis Zebe- 33. Et assumpti Petrum, et Jacobum, et Joannem ab eis quantum ja-

dasi, coepit contristari et coepit pavescere, et possum, et moestus esse.

38. Tunc ait illis: Tri- 34. Et ait illis: Tri- 35. Dicens: Pater, si quis ad mortem: sustine- 36. Dicens: Pater, si quis ad mortem: susti- 37. Et cum processus 38. Apparuit autem il-

stis est anima mea u- 34. Et ait illis: Tri- 35. Dicentes: Pater, si quis ad mortem: susti- 36. Et dicit: Abba, Pa- 37. Et cum surrexis- 38. Apparuit autem il-

ni: et re et taedere. 35. Et cum processus 36. Apparuit autem il- petro, et paululum, procidit 39. Super terram, et orabat, 39. Super terram, et orabat, 37. Et venit, et invenit eis ab oratione, et ve-

stis ad mortem: sustine- 36. Ut si fieri posset, tran- 39. Super terram, et orabat, 38. Dicit: Omnia tibi possi- 39. Super terram, et orabat, 37. Et venit, et invenit eis ab oratione, et ve-

re: et vigilate me: sed non si fieri posset, transire a me sicut ab ora. 39. Ut si fieri posset, tran- 38. Dicit: Omnia tibi possi- 39. Super terram, et orabat, 37. Et venit, et invenit eis ab oratione, et ve-

40. Et venit ad disci- 41. Ut si fieri posset, tran- 40. Ut si fieri posset, tran- 39. Ut si fieri posset, tran- 38. Dicit: Omnia tibi possi- 39. Super terram, et orabat, 37. Et venit, et invenit eis ab oratione, et ve-

pulos suos, et invenit quod ego volo, sed quod ego sicut ab ora. 40. Ut si fieri posset, tran- 40. Ut si fieri posset, tran- 39. Ut si fieri posset, tran- 38. Dicit: Omnia tibi possi- 39. Super terram, et orabat, 37. Et venit, et invenit eis ab oratione, et ve-

41. Vigilate, et orate, non potuisti una hora tristitia.

42. Iterum secundo a- 43. Vigilate, et orate, dormitis? surgite, orate, 44. Et factus est su- 45. Et cum surrexi- 46. Et ait illis: Quid

42. Iterum secundo a- 43. Vigilate, et orate, dormitis? surgite, orate, 44. Et factus est su- 45. Et cum surrexi- 46. Et ait illis: Quid

43. Itinerum secundo a- 44. Et factus est su- 45. Et cum surrexi- 46. Et ait illis: Quid

44. Itinerum secundo a- 45. Et cum surrexi- 46. Et ait illis: Quid

45. Itinerum secundo a- 46. Et ait illis: Quid

46. Itinerum secundo a- 47. Continua en el capitulo

47. Continua en el capitulo

48. Continua en el capitulo

49. Continua en el capitulo

50. Continua en el capitulo

51. Continua en el capitulo

52. Continua en el capitulo

53. Continua en el capitulo

54. Continua en el capitulo

55. Continua en el capitulo

56. Continua en el capitulo

57. Continua en el capitulo

58. Continua en el capitulo

59. Continua en el capitulo

60. Continua en el capitulo

61. Continua en el capitulo

62. Continua en el capitulo

63. Continua en el capitulo

64. Continua en el capitulo

65. Continua en el capitulo

66. Continua en el capitulo

67. Continua en el capitulo

68. Continua en el capitulo

69. Continua en el capitulo

70. Continua en el capitulo

71. Continua en el capitulo

72. Continua en el capitulo

73. Continua en el capitulo

74. Continua en el capitulo

75. Continua en el capitulo

76. Continua en el capitulo

77. Continua en el capitulo

78. Continua en el capitulo

79. Continua en el capitulo

80. Continua en el capitulo

81. Continua en el capitulo

82. Continua en el capitulo

83. Continua en el capitulo

84. Continua en el capitulo

85. Continua en el capitulo

86. Continua en el capitulo

87. Continua en el capitulo

88. Continua en el capitulo

89. Continua en el capitulo

90. Continua en el capitulo

91. Continua en el capitulo

92. Continua en el capitulo

93. Continua en el capitulo

94. Continua en el capitulo

95. Continua en el capitulo

96. Continua en el capitulo

97. Continua en el capitulo

98. Continua en el capitulo

99. Continua en el capitulo

100. Continua en el capitulo

101. Continua en el capitulo

102. Continua en el capitulo

103. Continua en el capitulo

104. Continua en el capitulo

105. Continua en el capitulo

106. Continua en el capitulo

107. Continua en el capitulo

108. Continua en el capitulo

109. Continua en el capitulo

110. Continua en el capitulo

111. Continua en el capitulo

112. Continua en el capitulo

113. Continua en el capitulo

114. Continua en el capitulo

115. Continua en el capitulo

116. Continua en el capitulo

117. Continua en el capitulo

118. Continua en el capitulo

119. Continua en el capitulo

120. Continua en el capitulo

121. Continua en el capitulo

122. Continua en el capitulo

123. Continua en el capitulo

124. Continua en el capitulo

125. Continua en el capitulo

126. Continua en el capitulo

127. Continua en el capitulo

128. Continua en el capitulo

129. Continua en el capitulo

130. Continua en el capitulo

131. Continua en el capitulo

132. Continua en el capitulo

133. Continua en el capitulo

134. Continua en el capitulo

135. Continua en el capitulo

136. Continua en el capitulo

137. Continua en el capitulo

138. Continua en el capitulo

139. Continua en el capitulo

140. Continua en el capitulo

141. Continua en el capitulo

142. Continua en el capitulo

143. Continua en el capitulo

144. Continua en el capitulo

145. Continua en el capitulo

146. Continua en el capitulo

147. Continua en el capitulo

148. Continua en el capitulo

149. Continua en el capitulo

150. Continua en el capitulo

151. Continua en el capitulo

152. Continua en el capitulo

153. Continua en el capitulo

CXCIX et CC.
Jesus in hor-
to Gethse-
mani; ejus a-
gonia; dis-
cipulorum som-
nus.

6.^a parte. S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV.
Cap. xi. hic calix transire, nisi bibam illum, 39. Et iterum abiens oravit, eu-
y xii. fiat voluntas tua.
43. Et venit iterum, et inventi- 40. Et reversus denuo inventi-
cos dormientes: erant enim oculi eo- 40. Et reversus denuo inventi-
rum gravati, et ignorabant quid re- 40. Et reversus denuo inventi-
sponderent ei.
44. Et relictis illis, iterum abiit, 41. Et venit tertio, et at illis:
et oravit tertio, eundem sermonem 41. Et venit tertio, et at illis:
dicens. 41. Et venit tertio, et at illis:
45. Tunc venit ad discipulos suos, cit: venit hora ecce Filius hominis
et dicit illis: Dormite iam, et re- tradetur in manus peccatorum.
quiescite: ecce appropinquavit hora, 42. Surgite, eamus: ecce qui me
et Filius hominis tradetur in manus tradet, proprie-
peccatorum.
46. Surgite, eamus: ecce appro-
pinquavit qui me tradet.

CAPITULO XII.

Traicion de Judas, prisión de Jesus, y fuga de sus discípulos.

CCLCCIV. S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV. S. Lucas, XXII. S. Juan, XVIII.
Acedit Ju- 47.-56. 43.-52. 47.-53. 2.-12.
cas; Christus com- 47. Aperit eo lo- 47. Aperit eo lo- 2. SCIEBAT an-
prehendit; fugiunt quent, ecce Ju- quent, ecce Ju- quente, et qui vocaba-
discipuli. das, unus de duos 48. Er adiuv co- 48. Er adiuv co- tem et Judas, qui
decim venit, et unus de duodecim, 47. Aphuu eo lo- 47. Aphuu eo lo- tradiebat eum, lo-
cum eius, et qui ac- decim, et cum eo turba mul- 47. Aphuu eo lo- 47. Aphuu eo lo- tem, qui aper-
cum eo turba mul- tata, cum gladiis et multa, cum gladiis debat eos, et ap- 47. Aphuu eo lo- 47. Aphuu eo lo- pererit gladium, gladio peribunt.
tata, cum gladiis et multa, cum gladiis debat eos, et ap- 47. Aphuu eo lo- 47. Aphuu eo lo- 5. Respondit Je-
fustibus, missi aet lignis, a sum propinquavit Jesu, 47. Aphuu eo lo- 47. Aphuu eo lo- sus: Dixi vobis,
principibus sacer- 48. Jesus autem tem, qui aper- 48. Jesus autem tem, qui aper- que tu es, et tu es
dotum, et seniori- 48. Jesus autem tem, qui aper- 48. Jesus autem tem, qui aper- 6. Ut ergo dixit
bus populi. 48. Jesus autem tem, qui aper- 48. Jesus autem tem, qui aper- 6. Ut ergo dixit
49. Qui autem 44. Dederat au- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
trahit eum, de- dit illi signum, di- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
tem traditor ejusculo. Filium homi- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
dit illi signum, di- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
cens: Quemcumque 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
que osculatus fu- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
ro, ipse est: tenete- 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
eum. 49. Videntes au- 4. Jesus itaque
49. Et confessum 45. Et cum ve- 45. Et cum ve- 4. Jesus itaque
accedens ad Je- nisset, statim ac- ne, si percūtias 45. Et cum ve- 4. Jesus itaque
sus, dixit: Ave, ne, si percūtias 45. Et cum ve- 4. Jesus itaque
Rabbi. Et oscula- 46. Et percussi- 46. Et percussi- 4. Jesus itaque
tus est eum. 46. Et percussi- 46. Et percussi- 4. Jesus itaque
50. Dixit illi eum. 47. Unde 47. Unde 4. Jesus itaque
Jesus: Amice, ad 46. At illi manus 46. At illi manus 4. Jesus itaque
quid venisti? Tunc incep- 47. Unde 47. Unde 4. Jesus itaque
cesserunt, et am- 46. At illi manus 46. At illi manus 4. Jesus itaque
 manus incep- 47. Unde 47. Unde 4. Jesus itaque
in Jesum, et te- 46. At illi manus 46. At illi manus 4. Jesus itaque
nuerunt eum. 47. Unde 47. Unde 4. Jesus itaque
51. Et ecce unus 46. At illi manus 46. At illi manus 4. Jesus itaque
gladium, percussi- 47. Unde 47. Unde 4. Jesus itaque
Et cum tetigisse et, Ego sum:

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV. S. Lucas, XXII. S. Juan, XVIII. 155
ex his qui erant servum summi sa- auriculam ejus, sa- 6.^a parte.
cum Jesu, exten- cordotis, et ampu- navit eum. abierunt retro-
dens manum, ex- tavit illi auricu- sum, et cederunt Cap. xii.
mit gladium sum- lam. Jesus ad eos qui in terram.
et percūtias ser- 52. Dixit autem 7. Iterum ergo
vum principis sa- 48. Et respon- interrogavit eos:
cerdotum, ampu- 48. Et respon- Quem queritis?
tavit auriculam e- 48. Et respon- Illi autem dixe-
latronum existitus templi, et se- ruit: Jesum Nazare-
runt. 52. Tunc ait illi quis comprehen- latronum existis- renum.
Jesus: Converti- sum, et gladiis et fu- 8. Respondit Je-
gladium tuum in- 49. Quoditie e stibus: s: Dixi vobis,
locum suum: om- 49. Quoditie e stibus: qui ego sum: si
nes enim qui ac- 50. Tunc disci- ergo me queritis,
cepterint gladium, 50. Tunc disci- siste hos abire:
gladio peribunt. 50. Tunc disci- hora vestra, et po- 9. Ut impleretur
Scriptura: me: sed hae est sermo quem dixi:
quia non possum 53. Cum quotidie
rogare Patrem 53. At ille, rejecta sindone, nudus
meum, et exhibe- 53. At ille, rejecta sindone, nudus
bit mihi modo plus 53. At ille, rejecta sindone, nudus
fugurum. 53. At ille, rejecta sindone, nudus
quam duodecim 53. At ille, rejecta sindone, nudus
legiones angeloi 53. At ille, rejecta sindone, nudus
autem quidam se- 53. At ille, rejecta sindone, nudus
rum? quebatur eum ami- 53. At ille, rejecta sindone, nudus
Scriptura: qui a- 54. Quomodo er- 54. Quomodo er- 54. Quomodo er-
re: 54. At ille, rejecta sindone, nudus
et pote- 54. At ille, rejecta sindone, nudus
tibus? quebatur eum ami- 54. At ille, rejecta sindone, nudus
Scriptura: qui a- 55. In illa hora, 55. In illa hora, 55. In illa hora,
dixit Jesus turbis: Continúa en el capitulo XIV.
Tuncquam ad la- 55. In illa hora, 55. In illa hora,
tronum existis cum gladiis et fustibus comprehendere 55. In illa hora, 55. In illa hora,
me: quotidie apud vos sedebam, docens in templo, et 55. In illa hora, 55. In illa hora,
non me tenuistis. 55. In illa hora, 55. In illa hora,
56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren-
tur Scripturæ prophetarum. Tunc discipuli omnes, re- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren-
lito eo, fugerunt. 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren-
tur Scripturæ prophetarum. Tunc discipuli omnes, re- 56. Hoc autem totum factum est, ut adimpleren-
lito eo, fugerunt.

Continúa en el capitulo XIV.

(1) En la narración de S. Mateo y S. Marcos parece que Jesus estaba ya sta-
do, antes de que Malco le kiriese; mas en las de S. Lucas y S. Juan no fué si-
no después. Sucede muchas veces que en una narración se anticipa una circunstan-
cia, para volver después á otra anterior, como claramente lo veremos en el ejem-
plo de las tres negaciones de S. Pedro.

11. Dixit ergo
Jesus Petro: Mi-
te gladium tuum
in vaginam. Cali-
cem quem dedit
mihi Pater, non
bibas illum?

12. Cohors ergo,
et tribunus, et mi-
nistri Iudaorum
comprehenderunt
Jesum et ligave-
runt eum (1).

6.^a parte.
Cap. xiii.
y xiv.

CAPITULO XIII.

Jesus es conducido á la casa de Anas, suegro de Caifas, donde se le examina y ultraja.

S. Juan, XVIII. 13.-24.

CCIV, CCV
et CCVI.
Jesus ad An-
nam addu-
ctus, inter-
rogatur et
caeditur.

13. Et adduxerunt eum ad Annam primum: erat enim sacer Caiphas, qui erat pontifex anni illius.
 14. Erat autem Caiphas, qui consilium dederat Iudeis: Quia expeditum est unum hominem mori pro populo.
 15. Sequebatur autem Iesum Simon Petrus, et alius discipulus: discipulus autem ille erat notus pontifici, et introivit cum Iesu in atrium pontificis.
 16. Petrus autem stabat ad ostium foris: exivit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiariae, et introduxit Petrum.

Continúa en el capítulo XV (1).....

19. Pontifer ergo interrogavit Iesum de discipulis suis, et de doctrina ejus.
 20. Respondit ei Jesus: Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, et in templo, quo omnes Iudei conveniunt: et in occulo locutus sum nihil.
 21. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis: ecce hi sciunt quae dixerim ego.
 22. Haec autem cum dixisset, unus assistens ministrorum dedit aliam petri, dicens: Sie respondes pontifici?
 23. Respondit ei Jesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me caedis?
 24. Et misit eum Anas ligatum ad Caipham pontificem.

Continúa en el capítulo XV.

(1) S. Juan pone en este lugar la primera negación de S. Pedro, que los demás evangelistas unen á las otras dos. S. Lucas habla de ellas ántes de referir lo que pasó en la casa de Caifas, y S. Mateo y S. Marcos, cuyo orden seguimos, después de haberlo hecho. Mr. Arnoldo confunde lo que sucedió en casa de Anas, con lo acocedido en la de Caifas, y se yo en la necesidad de suponer que la expresión *Et misit del V 24 del cap. xvi de S. Juan* equivale á *el miserat*. Nosotros con Mr. Toynard la conservamos en su propio sentido, distinguiendo lo que Arnoldo confunde.

CAPITULO XIV.

Jesus es conducido á la casa del sumo sacerdote Caifas, donde se le examina y ultraja.

S. Mateo, XXVI. 57.—S. Marcos, XIV. 53.—S. Lucas, XXII. 54. y 68. 65. 55.

CCVII,
et CCVIII.
Jesus ad Ca-
iphon addu-
ctus, interro-
gatur et per-
caeditur.

57. At illi tenentes 53. Et adduxerunt Je. 54. COMPREHENDENTES Iesum, duxerunt ad Cai-sum ad summum sacer-autem eum, duxerunt ad Caiphon, principem sacer-dotem, et convenerunt domum principi sacer-dotum, ubi scribæ et se-omnes sacerdotess, et scri-dotum: Petrus vero se-miores convenerant. bæ, et seniores. quebatur a longe.
 58. Petrus autem se. 54. Petrus autem a 55. Acceso autem i- quebatur eum a longe, u. longe secutus est eum, gne, in medio atrii, et quebatur a longe.
 quebatur eum a longe, u. longe secutus est eum, gne, in medio atrii, et quebatur a longe.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVI. | S. Marcos, XIV. | S. Lucas, XXII. | 157
sacerdotum: et ingressi sacerdotis: et se- rat Petrus in medio eo-sus intro, sedebat cum debat cum ministris ac-drum, ministris, ut videret fi-ligem et calefaciebat se. Continúa en el capítulo XV.

6.^a parte.
Cap. xiv.

55. Summi vero sacer-

59. Principes autem sacerdotum, dotes, et omne concilium quaerebant et omne concilium quaerebant falsum adversus Jesum testimonium, ut eum testimonium contra Jesum, ut eum mori tradarent, ne inveniebant. morti tradarent:

56. Multi enim testimonium fal-

60. Et non invenierunt cum multis dicebant adversus eum, et con-falsi testes accesserint. Novissemus au-tem venerari duo falsi testes,

57. Et quidam surgentes, falsum

61. Et dixerunt: Hic dixit: Pos-sum destruere templum Dei, et post dicentes: triduum reaedicare illud.

58. Quoniam nos audivimus eum

62. Et surgens princeps sacer-dicentem: Ego dissolvam templum dotum, at illi: Nihil respondes ad hoc manufacturem, et per triduum a-ea quae isti adversum te testificantur?

59. Et non erat convenientis testi-

63. Jesus autem tacebat: et prin-cipe sacerdotum ait illi: Adjuro te per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus Filius Dei.

60. Et exurgens summus sacer-

61. Ille autem tacebat, et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum, et dixit ei: Tu es Christus Filius Dei? benedicit?

62. Jesus autem dixit illi: Ego

63. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens: Blasphemavit: quid adhuc egemus testibus? ecce nunc auditis blasphemiam.

64. Quid vobis videtur? At illi

65. Respondentes dixerunt: Reus est mor-tis.

66. Tunc princeps sacerdotum

67. Verum tam dico vobis, amodo videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et venientem in nubibus caeli.

68. Summus autem sacerdos scin-

69. Dicentes: Prophete-ministri alapis eum cae-sus, et interrogabant tiza nobis, Christe, quis debant (1).

70. dicentes: Propheti-

71. est qui te percussit (1)?

72. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum (1).

Continúa en el capítulo XVI.

(1) El paralelo de los tres textos nos obliga á unirlos aqui, aunque el de S. Lucas está puesto despues de referir las negaciones de S. Pedro, y los de S. Mateo y S. Marcos ántes. En el V 63 de S. Lucas se lee en el griego, *Iesou, en fugar de illum*.

CAPITULO XV.

Negacion y penitencia de S. Pedro.

CCHII.	S. Mateo, XXVI.	S. Marcos, XIV.	S. Lucas, XXII.	S. Juan, XVIII.
Petri nega-	69. y siguientes.	66. y siguientes.	56. 82.	17. 18. 25. 27.
tiones et fle-	69. PETRUS vero	66. Et cum es	56. QUEN (Pe.)	17. Dictr ergo
tus.	sedebat foris in a-sed Petrus in atrio (trum) cum vidisset (Petro) ancilla ostia-	65. quem	17. Dictr ergo	detestari et jurare
	trio; et accessit ad eorum, venit u-ancilla quadam ria: Numquid et	18. sedem- ad lu-	18. Qui nescio homi-	60. Tunc coepit
	cum una ancilla,	19. sedem- ad lu-	19. nescio hominem. Et con-	izare, et jurare;
	na ex ancillis sum-	20. intu- dixit illi: Non sum-	20. dicitis.	detestari et jurare;
	dicens: Et tu cum	21. intu- dixit illi: Non sum-	21. continuo gallus can-	61. Tunc coepit
	sacerdos;	22. intu- dixit illi: Non sum-	22. loquente, can-	izare, et jurare;
	Jesu Galilaeo e-	23. intu- dixit illi: Non sum-	23. tatus iterum canta-	62. Tunc coepit
	ras.	24. intu- dixit illi: Non sum-	24. tatus iterum canta-	izare, et jurare;
	70. At ille nega-	25. intu- dixit illi: Non sum-	25. tatus iterum canta-	63. Continua en el
	vit coram omni-	26. intu- dixit illi: Non sum-	26. tatus iterum canta-	capitulo siguiente.
	bus, dicens: Ne-	27. intu- dixit illi: Non sum-	27. tatus iterum canta-	64. Et recorda-
	scio quid dici.	28. intu- dixit illi: Non sum-	28. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	68. At ille nega-	29. intu- dixit illi: Non sum-	29. tatus iterum canta- Et recorda-
	vit, dicens: Ne-	30. intu- dixit illi: Non sum-	30. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	que scio, neque no-	31. intu- dixit illi: Non sum-	31. tatus iterum canta- Et recorda-
	vi quid dicas. Et	32. intu- dixit illi: Non sum-	32. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	xit foras ante a-	33. intu- dixit illi: Non sum-	33. tatus iterum canta- Et recorda-
	triun, et gallus	34. intu- dixit illi: Non sum-	34. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	cantavit.	35. intu- dixit illi: Non sum-	35. tatus iterum canta- Et recorda-
	71. Exeunte au-	36. Et post pu-	36. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	tem illo januam,	37. sillum, alias vi-	37. tatus iterum canta- Et recorda-
	vidit cum alia an-	38. lillum, alias vi-	38. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	cilla, et ait his qui	39. lillum, alias vi-	39. tatus iterum canta- Et recorda-
	erant ibi: Et hic	40. lillum, alias vi-	40. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	erat cum Jesu Na-	41. lillum, alias vi-	41. tatus iterum canta- Et recorda-
	zaren.	42. lillum, alias vi-	42. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	72. Et iterum ne-	43. lillum, alias vi-	43. tatus iterum canta- Et recorda-
	gavit cum jura-	44. lillum, alias vi-	44. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	mento: Quia non	45. lillum, alias vi-	45. tatus iterum canta- Et recorda-
	novi hominem (1).	46. lillum, alias vi-	46. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	73. Et post pu-	47. lillum, alias vi-	47. tatus iterum canta- Et recorda-
	silium, accesso-	48. lillum, alias vi-	48. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	rum, rursus qui a-	49. lillum, alias vi-	49. tatus iterum canta- Et recorda-
	runt qui stabant,	50. lillum, alias vi-	50. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	stabant, dicebantur,	51. lillum, alias vi-	51. tatus iterum canta- Et recorda-
	et dixerunt Petro:	52. lillum, alias vi-	52. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	Vere ex il-	53. lillum, alias vi-	53. tatus iterum canta- Et recorda-
	lis es; nam et Ga-	54. lillum, alias vi-	54. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	lia es; nam et lo-	55. lillum, alias vi-	55. tatus iterum canta- Et recorda-
	qua tua manife-	56. lillum, alias vi-	56. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	stum te facit (2).	57. lillum, alias vi-	57. tatus iterum canta- Et recorda-
	Et post pusi-	58. lillum, alias vi-	58. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
 Et post pu-	59. lillum, alias vi-	59. tatus iterum canta- Et recorda-
	silium, accesso-	60. lillum, alias vi-	60. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	rum, rursus qui a-	61. lillum, alias vi-	61. tatus iterum canta- Et recorda-
	runt qui stabant,	62. lillum, alias vi-	62. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	stabant, dicebantur,	63. lillum, alias vi-	63. tatus iterum canta- Et recorda-
	et dixerunt Petro:	64. lillum, alias vi-	64. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	Vere ex il-	65. lillum, alias vi-	65. tatus iterum canta- Et recorda-
	lis es; nam et Ga-	66. lillum, alias vi-	66. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	lia es; nam et lo-	67. lillum, alias vi-	67. tatus iterum canta- Et recorda-
	qua tua manife-	68. lillum, alias vi-	68. tatus iterum canta-	bi Petrus ver-
	stum te facit (2).	69. lillum, alias vi-	69. tatus iterum canta- Et recorda-

(1) Consta de S. Lucas que fué un hombre el que en esta segunda vez habló á S. Pedro, y de S. Mateo y S. Marcos que fué una mujer; pero S. Juan concilia las tres narraciones poniendo el verbo en plural, *Dixerant*. Y así fueron un hombre y una mujer á los que respondió S. Pedro, contestando con mas particularidad al hombre.
 (2) Asimismo en esta tercera vez S. Lucas habla de un solo hombre, y también S. Juan se refiere á uno solo, que era pariente de Mateo; pero se deduce que eran muchos, porque S. Mateo y S. Marcos ponen el verbo en plural; y así aquél de que hace mención S. Lucas, tal vez era diferente del que indica S. Juan, y los dos podían ser distintos del que añadió lo que dice S. Mateo.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVI. S. Marcos, XIV. S. Lucas, XXII. S. Juan, XVIII.

74. Tunc coepit

izare, et jurare;

detestari et jurare;

quia nescio homi-

nem istum quem

hominem. Et con-

tinuo gallus can-

tavit.

72. Et statim gal-

lus iterum canta-

tavit gallus.

Continua en el

capítulo siguiente.

75. Et recorda-

sus Domini, respexit Petru-

m. Et recordatus est Petrus verbi Domi-

ni, sicut dixerat: Quia prouquam gal-

lus cantet ter Jesus: Pruisquam gal-

lus cantet, ter me negabis.

62. Et egressus foras Petrus, fle-

te me negabis, vit amare.

63. Et coepit flere.

Continua al fin del capítulo precedente.

CAPITULO XVI.

Jesus es llevado al consejo de los Judíos, y conducido á la casa de Pilato.

S. Mateo, XXVII. 1. S. Marcos, XV. 1. S. Lucas, XXII. 66. y

CCIX. y 2.

1. MARE ut factu-

s, consilium inferunt o-ne consilium facientes dies, convernerunt senio-

numnes principes sacerdo- summi sacerdotes cum plebis, et principes

tum et seniores populi senioribus et scribis, et sacerdotum, et escribas,

adversus Jesum, ut eum universo concilio.... et duixerunt illum in con-

cilium suum, dicentes: Si tu es Christus, dic nobis.

Continuan al fin de este capitulo.

67. Et ait illi: Si vobis dixeris, non creditis mihi.

68. Si autem et interrogaveris, non respondebitis mihi, neque di-

mittitis.

69. Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei.

70. Dixerunt autem omnes: Tu ergo es Filius Dei? Qui ait: Vos di-

citis, quia ego sum.

71. At illi dixerunt: Quid adhuc desideramus testimonium? Ipsi enim

audivimus de ore ejus. (1).

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV. S. Lucas, XXII. S. Juan, XVIII.

1.

2. Et vincunt... Vincentes Je-

adduxerunt eum, sun, duxerunt, et

et tradiderunt tradiderunt Pilato.

Pontio Pilato praesi-

tum mane....

Continuan en el capitulo siguiente.

Continua en el capitulo XVIII.

(1) Mr. Arnold confunde lo que pasó por la mañana en el consejo, con lo

que sucedió en la noche en la casa de Caifás, suponiendo que la expresión de S.

Lucas *ut factus est dies*, debe significar *cum dies adveniret*. Mas se conjectura porel paralelo de los textos de S. Mateo y S. Marcos, de los cuales el uno dice *ma-**nes factus*, y el otro *menses*, que la frase de S. Lucas tiene el mismo sentido; y que

las circunstancias de que habla son diferentes de las que los otros han indicado

restringiendo los sucesos de la casa de Caifás. Si ellas tienen alguna semejanza, es

porque tal vez se reiteraron.

6.^a parte.
Cap. xvii.
y xviii.

CAPITULO XVII.

Arrepentimiento y muerte de Judas.

S. Mateo, XXVII. 3-10.

CCX.
Judas poe-
nitentia et
mors.

3. Tunc videns Judas, qui eum tradidit, quod damnatus esset: po-
nitentia ductus, retulit triginta argenteos principibus sacerdotum et se-
nioribus,

4. Dicens: Peccavi, tradens sanguinem justum. At illi dixerunt: Quid
ad nos? ut videris.

5. Et projectis argenteis in templo, recessit: et abiens, laqueo se
suspedit.

6. Principes autem sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt: Non
licet eos mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est.

7. Consilio autem initio, emerunt ex illis agrum figuli, in sepulta-
rum peregrinorum.

8. Propter hoc vocatus est ager ille Haceldama, hoc est ager san-
guinis, usque in hodiernum diem.

9. Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam prophetam di-
cendum: Et accepterunt triginta argenteos, pretium appretiati, quem ap-
petivaverunt a filiis Israel:

Continua en el capitulo siguiente.

CAPITULO XVIII.

Jesus es acusado delante de Pilato, y examinado por él.

S. Juan, XVIII. 28-38.

CCXI et
CCXII.
Jesus coram
Pilato accu-
satus, et a
Pilate inter-
rogatus.

28....Et ipsi non introierunt in praetorium, ut non contaminaren-
tur, sed ut possent manducare pascha.

29. Exiit ergo Pilatus ad eos foras, et dixit: Quam accusationem
affertis adversus hominem hunc?

30. Responderunt, et dixerunt ei: Si non esset hic malefactor, non
tibi tradidissemus eum.

31. Dixi ergo eis Pilatus: Accipite eum vos, et secundum legem
vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei Judei: Nobis non licet inter-
ficere quemquam.

32. Ut sermo Jesu impleretur, quem dixit, significans qua morte
esset moriturus.

Continua mas adelante.

S. Lucas, XXIII. 2-5.

2. Cooperunt autem illum accusare, dicentes: Hunc invenimus sub-
vertentem gentem nostram, et prohobiente tributa dare Caesari, et di-
cendum se Christum regem esse.

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV. S. Lucas, XXIII. S. Juan, XVIII.
11-14. 2. 2. 2. 3. 3.

11. Jesus au-
tem stetit ante-
dictum: et in-
terrogavit eum
praeisdem: et in-
terrogavit eum
rum? At ille re-

2. Et interroga-
to: 3. Pilatus autem
interrogavit eum, go iterum in pra-
dicendi: Tu es rex Judeo-
rum? At ille re-
vocavit Jesum, et

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV. S. Lucas, XXIII. S. Juan, XVIII. 161
praeses, dicens: spondens, ait illi: te respondens, ait: dixit ei: Tu es rex
Tū es rex Judeo- Tu dicas. Tu dicas. Tu dicas. 6.^a parte.
rum? Dicit illi Je- Judaeorum?
sus: Tu dicas. 34. Respondit Je- Cap. xviii,
sus: A temetipso
hoc dicas, an alii
dixerunt tibi de
me?

Continua mas adelante.

35. Respondit Pilatus: Numquid ego Judeus sum? Gens tua, et pon-
tifices tradiderunt te mihi: quid fecisti?

36. Respondit Jesus: Regnum meum non est de hoc mundo: si ex
hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decerterent, ut non
traducer Judeas: nunc autem regnum meum non est hinc.

37. Dixi itaque ei Pilatus: Ergo rex es tu? Respondit Jesus: Tu di-
cis, quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mun-
dum, ut testimonium perhibeam veritati: omnis qui est ex veritate, au-
dit vocem meam.

38. Dicit ei Pilatus: Quid est veritas?...

S. Lucas, XXIII. S. Juan, XVIII.
4. Ait autem Pilatus ad princi- Et cum hoc dixisset, iterum
pes sacerdotum, et turbas Nihil in exiit ad Judeos, et dicit eis: Ego
venio causa in hoc homine. nullum inventio in eo causam.

Continua mas adelante.

Continua en el capitulo XX.

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV.
12. Et cum accusaret a principe- 3. Et accusabat eum summi sa-
pibus sacerdotum, et senioribus, nihil cerdotes in multis.

4. Pilatus autem rursum interro- 4. Pilatus autem rursum interro-
gat eum: Non gemitum cum, dicens: Non responde
audis quanta adversum te dicunt testi- quidquam vide in quantis te accu-
monia?

14. Et non respondebit ei ad ullum 5. Jesus autem amplius nihil re-
verbum, ita ut miraretur praezes re- spondit, ita ut miraretur Pilatus.
hementer.

Continua en el capitulo XX.

S. Lucas, XXIII.

5. At illi invalescebant, dicentes: Commovet populum, docens per
universam Judeam, incipiens a Galilaea usque huc.

CAPITULO XIX.

Jesus es enviado por Pilato a Herodes, y este le remite al mismo.

S. Lucas, XXIII. 6-12.

6. PILATUS autem audiens Galilaeam, interrogavit si homo Galilaeus
esse.

7. Et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad
Herodem, qui et ipse Ierosolymis erat illis diebus.

8. Herodes autem, viso Jesu, gavisus est valide: erat enim cupiens ex
multo tempore videare eum, eo quod audierat multa de eo, et sperabat si-

gnatum aliquod videare ab eo fieri.

9. Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil illi re-
spondebat.

CCXIII.
Jesus ad He-
rodem mis-
sus, et ad Pi-
latum remis-
sus.

TOM. XX.

21

6.^a parte.
Cap. xix. y xx.

10. Stabant autem principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum.
 11. Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo: et illusit indu-tum ueste alba, et remisit ad Pilatum.
 12. Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea ini-mici erant ad invicem.

CAPITULO XX.

Pilato quiere poner libre á Jesus, y los Judios prefieren á Barrabas.

S. Lucas, XXIII. 13.-16.

- CCIV et
CCV.
Jesus dimi-
tore vult Pi-
latus; Bara-
bas prefe-
runt Judaei.
 13. PILATUS autem, convocatis principibus sacerdotum, et magistris, et plebe,
 14. Dixit ad illos: Obtulistis mihi hunc hominem, quasi avertentem populum, et ecce ego coram vobis interrogans, nullam causam invenio (1) in homine isto, in quibus eum accusatis:
 15. Sed neque Herodes: nam remisi vos ad illum, et ecce nihil dignum morte actum est ei.
 16. Emendamus ergo illum dimittam.

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV. S. Lucas, XXIII. S. Juan, XXVIII.
 15...23. 6...14. 17...23. 39. y 40.

15. Perdiem au-
tem solemnem festum tempi habebat dimi-
conseruerat prae-
bat dimittere illis tere cis per diem unum dimittam
ses populo dimi-
tum ex vincis, festum, unum.
 16. Habet autem quenquamque pe-
culius ergo dimi-
tatem simul uni-
versitate, dicens:
 17. Erat autem qui dicebatur Ba-Tolle hunc, et di-
tem vinorum insi-
rabbas, qui cum se-
gnem, qui diceba-
tur Barabas.
 18. Congregatis fecerat homi-
nibus, qui in sedi-
tiothis erat vin-
cum, qui dicitur Christus?

16. Habet autem qui dicebatur Ba-Tolle hunc, et di-
tem vinorum insi-
rabbas, qui cum se-
gnem, qui diceba-
tur Barabas.
 17. Congregatis fecerat homi-
nibus, qui in sedi-
tiothis erat vin-
cum, qui dicitur Christus?

18. Sciebat enim Pilatus autem ad eos, voles di-
quod per invidiam tra-respondit eis, et dixit: mittere Jesum.

19. Sedente autem il- gen Judaeorum! bant, dicentes: Crucifige, lo pro tribunali, misit 10. Sciebat enim quod crucifige eum.
 ad eum utor eius, di- per invidiam tradidissent 22. Ille autem tertio cens: Nihil tibi, et ju- eum summi sacerdotes, dixit ad illos: Quid esto illi: multa enim pas- 11. Pontifices autem non malificit iste? nul- sa sum hodie per visum concitatervunt turbam, ut iam causam mortis in propter eum. magis Barabbam dimitte, remo in eo: corripiam

(1) Segun el griego, inneni.

DE LOS SANTOS EVANGELIOS.

S. Mateo, XXVII. S. Marcos, XV. S. Lucas, XXIII. 6.^a parte.
 20. Principes autem reti- ergo illum, et dimittam.

- sacerdotum et seniores 12, Pilatus autem ite- persuaserunt populus, utrum respondens, ait illis: cibus magnus, postulan- peterent Barabbam, Je-Quid ergo vultis faciam te sum vero perderent. regi Iudeorum?
 21. Respondens autem 13. At illi iterum cla- praeses, ait illis: Quem maverunt: Crucifige Continua en el capitulo
 dimitti? At illi dixerunt: 14. Pilatus vero dice- XXII.
 Barabbam, bat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis 22. Dicit illis Pilatus: clamabant: Crucifige eum. Quid igitur faciam de Je- Continua en el capitulo XXII.
 su, qui dicitur Christus?

23. Dicunt omnes Crucifigatur. Ait illis praeses: Quid enim ma- li fecit? At illi magis clamabant, dicentes: Crucifigatur.

Continua en el capitulo XXII.

CAPITULO XXI.

Jesus es azotado, insultado por los soldados, y presentado por Pilato á los Judios.

S. Juan, XIX. 1..11.

1. Tunc (1) ergo apprehendit Pilatus Jesum, et flagellavit.
 2. Et milites plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus, et ueste purpurea circumdecederunt eum.

3. Et veniebant ad eum, et dicebant: Ave, rex Iudeorum; et dabant ei alapus.

4. Exiit ergo iterum Pilatus foras, et dicit eis: Ecce addicito vo- bis cum foras, ut cognoscatis quia nullam inuenio in eo causam.

5. (Exiit ergo Jesus portans coronam spincam, et purpureum ve- stimentum) Et dicit eis: Ecce homo.

6. Cum ergo vidisset eum pontifices, et ministri, clamabant dicentes: Crucifige, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Accipite cum vos, et crucifigite: ego enim non inuenio in eo causam.

7. Responderunt ei Iudei: Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia Filius Dei se fecit.

8. Cup ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit.

9. Et ingressus est in praetorium iterum, et dixit ad Jesus: Unde es tu? Jesus autem responsum non dedit ei.

10. Dicit ergo Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potesta- tem habeo crucifigere te, et potestatem habeo dimittere te?

11. Respondit Jesus: Non haberes potestatem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi, magis peccatum habet.

CCXVI.
Jesus flagel-
lato a militi-
bus illudie-
re a Iudeos
a Pilato osten-
do.

(1) Mr. Arnoldo pone aqui desde el V. 27. hasta el 30. del cap. xxvii. de S. Mateo, y desde el 16 hasta el 49 del cap. xv. de S. Marcos, donde se halla un hecho del todo semejante. Mr. Toyard conservando el orden del texto, supone que aconectó dos veces, esto es, antes de que Pilato entregase á Jesus á los Judios, según S. Juan, y después de haberle entregado, según los otros dos evangeliistas. El texto de S. Mateo está tan enalzado con el que le precede por un Tunc, que casi no permite colocar aquí este hecho que también S. Marcos trae en el mismo lugar.